

MỘT SỐ BIỆN PHÁP PHÒNG NGỪA RỦI RO PHÁP LÝ CHO DOANH NGHIỆP ĐẦU TƯ NƯỚC NGOÀI TẠI VIỆT NAM

DIỄN GIẢ

Luật sư Đinh Ánh Tuyết

Trưởng Văn phòng Luật sư IDVN

Trọng tài viên, Trung tâm Trọng tài Quốc tế Việt Nam

NỘI DUNG CHÍNH

I.

**PHÒNG NGỪA RỦI RO TỪ
CÁC CUỘC ĐIỀU TRA PHÒNG VỆ THƯƠNG MẠI**

II.

**PHÒNG NGỪA RỦI RO TẠI HỢP ĐỒNG TRONG
CÁC ĐIỀU KIỆN, HOÀN CẢNH MỚI HIỆN NAY
THEO LUẬT VIỆT NAM VÀ CÔNG ƯỚC MUA
BÁN HÀNG HOÁ QUỐC TẾ**

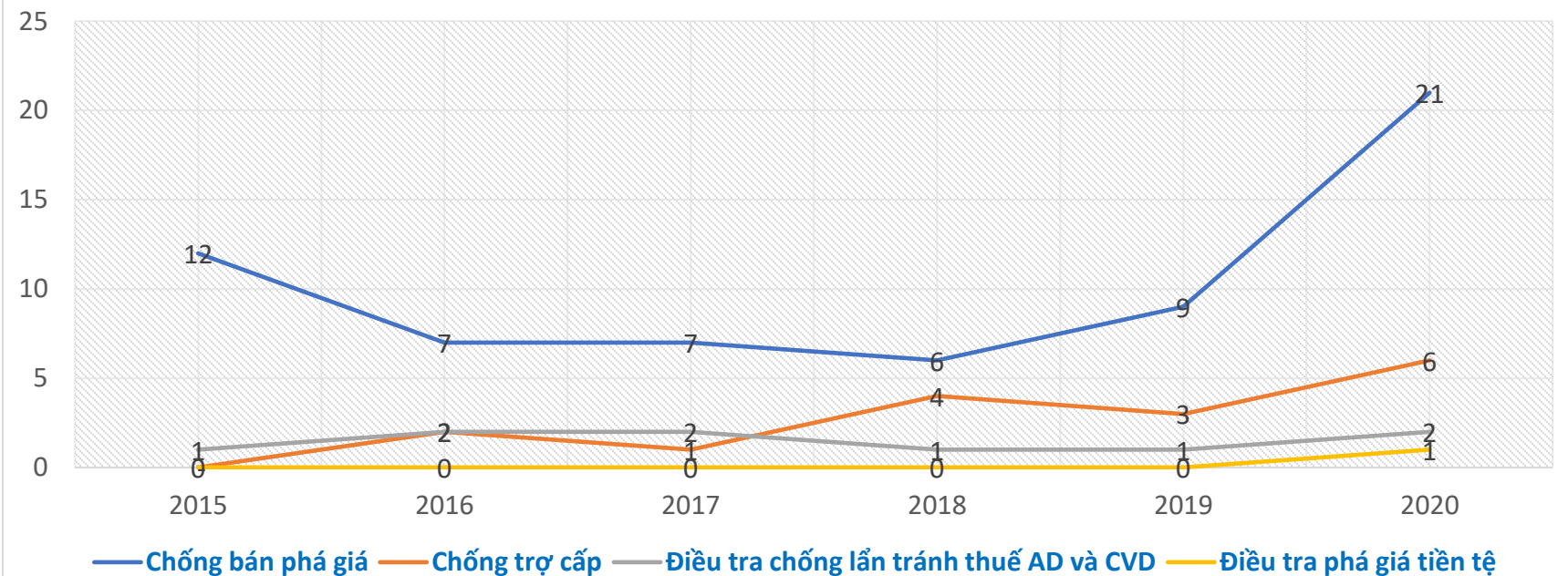
PHÒNG NGỪA RỦI RO TỪ CÁC CUỘC ĐIỀU TRA PHÒNG VỆ THƯƠNG MẠI

- **Chống bán phá giá (AD):** điều tra xem xét liệu hàng hóa nhập khẩu có đang bán vào nước nhập khẩu với giá thấp hơn giá trị thông thường không, qua đó gây ra thiệt hại đáng kể cho ngành sản xuất trong nước.
- **Chống trợ cấp (CVD):** điều tra xem xét liệu hàng hóa nhập khẩu có được trợ cấp, qua đó gây ra thiệt hại đáng kể đối với ngành sản xuất trong nước.
- **Biện pháp Tự vệ (SG):** điều tra xem xét liệu hàng hóa nhập khẩu có đang gia tăng đột biến, qua đó gây ra hoặc đe dọa gây thiệt hại nghiêm trọng đối với ngành sản xuất trong nước.
- **Các biện pháp khác:** Điều tra gian lận xuất xứ hàng hóa, lẩn tránh thuế chống phá giá, điều tra theo Section 301 của Hoa kỳ (chính sách gây cạnh tranh không công bằng, gây thâm hụt thương mại, chính sách tỷ giá ..v.v.), Section 232 áp dụng biện pháp thương mại liên quan đến an ninh quốc gia (Ngoại lệ của GATT và WTO)

RỦI RO TỪ CÁC CUỘC ĐIỀU TRA ÁP DỤNG BIỆN PHÁP PVTM

Số lượng các vụ điều tra PVTM nước ngoài đối với hàng hóa của Việt Nam

HẬU QUẢ KHI BỊ ÁP DỤNG BIỆN PHÁP PHÒNG VỆ THƯƠNG MẠI

1. Bị áp thuế nhập khẩu bổ sung; hoặc
2. Bị áp dụng hạn ngạch hoặc hạn ngạch thuế quan;
  - × Ảnh hưởng tiêu cực khả năng xuất khẩu hoặc thậm chí mất thị trường
  - × Có thể phát sinh tranh chấp phát sinh liên quan đến hợp đồng

Ví dụ: khi hàng hóa trên đường tới nước nhập khẩu, thì quốc gia này ra quyết định áp thuế chống bán phá giá rất cao và nhà nhập khẩu từ chối nhận lô hàng

PHÁ GIÁ VÀ BIỆN PHÁP CHỐNG BÁN PHÁ GIÁ

01

Khái niệm phá giá:

hàng hóa bán vào quốc gia nhập khẩu với giá thấp hơn giá trị thông thường của sản phẩm

02

Bên yêu cầu:

Các nhà sản xuất trong nước chiếm ít nhất 25% tổng khối lượng hoặc số lượng hàng hóa tương tự được sản xuất của ngành sản xuất trong nước

03

03. Biện pháp chống bán phá giá:

- ☐ Thuế nhập khẩu bổ sung
- ☐ Áp dụng tối đa 05 năm và không giới hạn thời gian gia hạn áp dụng

PHÒNG NGỪA RỦI RO VÀ KHÁNG KIẾN ĐIỀU TRA CHỐNG BÁN PHÁ GIÁ

Phòng ngừa

Đa dạng hóa thị trường xuất khẩu, nguồn cung cấp nguyên liệu

Cập nhập thông tin thị trường từ bên nhập khẩu

Theo dõi số liệu xuất khẩu. Các vụ việc phòng vệ thương mại thường diễn ra khi lượng hàng hóa xuất khẩu ra tăng mạnh

Xây dựng hệ thống kế toán có khả năng đáp ứng các yêu cầu trong điều tra chống bán phá giá

Có hệ thống lưu trữ thông tin (số hóa) khoa học và đầy đủ (chứng từ, hóa đơn, tài liệu – số liệu sản xuất, bán hàng, tồn kho, logistic.v.v.)

Đào tạo nhân viên, có Chương trình chuẩn bị và kiểm soát số liệu thích hợp khi có nguy cơ bị kiện phá giá hoặc các biện pháp phòng vệ Thương mại khác

Kháng kiến

Tham gia và hợp tác đầy đủ vào cuộc điều tra **NGAY TỪ ĐẦU** để tránh bị áp dụng tình tiết bất lợi sẵn có

Thuê luật sư có kinh nghiệm về điều tra chống bán phá giá

Chỉ định đội ngũ chuyên viên có trình độ và kinh nghiệm làm việc với luật sư : quan trọng nhất là đội ngũ kế toán, bán hàng và sản xuất

Chuẩn bị dữ liệu và sổ sách kế toán, bán hàng và sản xuất

Đảm bảo tính thống nhất của các dữ liệu trên

Khởi kiện chống bán phá giá

Khi nhận thấy các dấu hiệu sau, **nhóm doanh nghiệp đại diện cho Ngành sản xuất trong nước** có thể nộp hồ sơ yêu cầu Cục Phòng vệ Thương mại tiến hành điều tra chống bán phá giá

1. Lượng nhập khẩu tăng nhanh và mạnh;
2. Giá nhập khẩu giảm; và
3. Có sự suy giảm về các chỉ số kinh doanh như lượng và doanh thu bán hàng, lợi nhuận, sản lượng sản xuất và tồn kho.

Ngành sản xuất trong nước: tập hợp các nhà sản xuất chiếm tỷ lệ chủ yếu trong tổng sản lượng của ngành, thông thường chiếm ít nhất 50%

Điều kiện đơn yêu cầu khởi xướng:

- Sản lượng chiếm từ trên 25% của ngành sản xuất trong nước
- Sản lượng của các bên ủng hộ lớn hơn bên phản đối
- Có các bằng chứng cho thấy hàng hóa nhập khẩu bán phá giá
- Có bằng chứng cho thấy ngành sản xuất trong nước bị thiệt hại đáng kể
- Mối quan hệ nhân quả giữa thiệt hại và hàng hóa bị bán phá giá

**PHÒNG NGỪA RỦI RO TẠI HỢP
ĐỒNG TRONG CÁC ĐIỀU KIỆN,
HOÀN CẢNH MỚI HIỆN NAY
THEO LUẬT VIỆT NAM VÀ
CÔNG ƯỚC MUA BÁN HÀNG
HOÁ QUỐC TẾ**

PHÒNG NGỪA RỦI RO TRONG VIỆC KÝ KẾT VÀ THỰC HIỆN HỢP ĐỒNG KINH DOANH THƯƠNG MẠI TRONG ĐIỀU KIỆN DỊCH BỆNH COVID VÀ CÁC BIỆN PHÁP LIÊN QUAN

01

CÁC ĐIỀU KHOẢN VỀ
ĐIỀU CHỈNH LINH
HOẠT NGHĨA VỤ DO
HARDSHIP HOẶC BẤT
KHẢ KHÁNG

02

ĐIỀU KHOẢN VỀ TẠM
NGỪNG HOẶC CHẤM
DỨT HỢP ĐỒNG

03

ĐIỀU KHOẢN VỀ GIẢI
QUYẾT TRANH CHẤP

Việc thực hiện hợp đồng trở nên đắt đỏ, khó khăn hoặc không thể thực hiện được trong bối cảnh đại dịch Covid-19

- Thời gian giao hàng bị kéo dài hoặc không thể thực hiện được (do các vấn đề như lockdown, thiếu nhân lực, nguồn cung bị thiếu hụt hay gián đoạn v.v.)
- Chi phí nguyên liệu, sản xuất, logistics, vận chuyển hàng hoá tăng quá cao (do thiếu nhân lực, chi phí test và phòng ngừa covid v.v)
- Không có nguồn thu do không được hoạt động kinh doanh dịch vụ, sản xuất, tồn đọng hàng hóa (khách sạn, nhà hàng, cửa hàng bán lẻ)
- Nguy cơ không thể thực hiện được một phần hoặc toàn bộ vì các vấn đề liên quan đến đại dịch hoặc các biện pháp liên quan do các cơ quan nhà nước ban hành

ĐIỀU KHOẢN VỀ FORCE MAJEURE

➤ **Khoản 1, Điều 156 Bộ luật Dân sự 2015:** “Sự kiện bất khả kháng là sự kiện xảy ra một cách khách quan không thể lường trước được và không thể khắc phục được mặc dù đã áp dụng mọi biện pháp cần thiết và khả năng cho phép”.

CISG không đưa ra định nghĩa về bất khả kháng. Tuy nhiên, để được miễn trách nhiệm do vi phạm hợp đồng do bất khả kháng theo Khoản 1- Điều 79 của Công ước, cần chứng minh:

- (i) có một sự kiện “nằm ngoài tầm kiểm soát của các bên”
- (ii) sự kiện này là không thể lường trước được vào thời điểm ký kết hợp đồng
- (iii) sự kiện bất khả kháng và hậu quả của sự kiện này không thể được khắc phục hoặc tránh được (avoid) một cách hợp lý

Hậu quả của Force Majeure: Bên bị ảnh hưởng bởi sự kiện BKK không phải chịu trách nhiệm do vi phạm nghĩa vụ

ĐIỀU KHOẢN VỀ HARDSHIP – THAY ĐỔI HOÀN CẢNH CƠ BẢN

➤ **Hardship hay Hoàn cảnh thay đổi cơ bản làm cho một bên bị thiệt hại nghiêm trọng nếu tiếp tục thực hiện hợp đồng**

➤ **Điều 420 Bộ Luật Dân sự 2015 xác định “hoàn cảnh thay đổi cơ bản” tồn tại trong quá trình thực hiện Hợp đồng khi đủ các điều kiện sau:**

- (i) do nguyên nhân khách quan;
- (ii) không thể lường trước được khi giao kết hợp đồng;
- (iii) hoàn cảnh thay đổi lớn đến mức nếu như các bên biết trước thì hợp đồng đã không được giao kết hoặc được giao kết nhưng với nội dung hoàn toàn khác;
- (iv) việc tiếp tục thực hiện hợp đồng có thể gây thiệt hại nghiêm trọng cho một bên; và
- (v) bên có lợi ích bị ảnh hưởng đã áp dụng mọi biện pháp cần thiết trong khả năng cho phép, phù hợp với tính chất của hợp đồng mà không thể ngăn chặn, giảm thiểu mức độ ảnh hưởng đến lợi ích.

➤ **CISG không đưa ra định nghĩa về hardship, tuy nhiên Điều 79 của Công ước có điều chỉnh Hardship. Theo đó, điều kiện để có thể viện dẫn hardship tại Điều 79 là phải chứng minh**

- (i) có một sự kiện “nằm ngoài tầm kiểm soát của các bên”;
- (ii) sự kiện này là không thể lường trước được vào thời điểm ký kết hợp đồng;
- (iii) sự kiện này có thể làm gia tăng chi phí hoặc làm giảm đi giá trị của hợp đồng đã giao kết.

HẬU QUẢ CỦA ĐIỀU KHOẢN HARDSHIP

➤ Điều 420, Khoản 2, 3, 4 Bộ luật dân sự 2015:

- Bên bị ảnh hưởng có quyền yêu cầu **thỏa thuận lại Hợp đồng**;
- Nếu không đàm phán được, có thể yêu cầu Tòa án **chấm dứt Hợp đồng**; hoặc **sửa đổi Hợp đồng** để cân bằng quyền và lợi ích hợp pháp của các Bên (nếu chấm dứt gây thiệt hại lớn hơn);
- Trong quá trình đàm phán thì vẫn phải **tiếp thực hiện nghĩa vụ**, trừ khi có thỏa thuận khác

➤ Khoản 1 Điều 79 CISG:

- Bên bị ảnh hưởng được miễn trách nhiệm do không thực hiện hay vi phạm hợp đồng

KHÓ KHĂN TRONG VIỆC ÁP DỤNG FORCEMAJEURE VÀ HARDSHIP CHO TÌNH TRẠNG COVID TRONG ĐIỀU KIỆN HIỆN NAY?

➤ Covid-19 và các biện pháp liên quan do cơ quan nhà nước áp dụng có phải là trường hợp bất khả kháng hay hardship không?

➤ Nghĩa vụ chứng minh: Bên bị ảnh hưởng

➤ *Yếu tố không lường trước được tại thời điểm ký kết hợp đồng?*

➤ Rủi ro cho bên bị ảnh hưởng bởi các biện pháp do cơ quan nhà nước áp dụng: không thể thực hiện được nghĩa vụ hoặc bị thiệt hại nặng nếu tiếp tục thực hiện nghĩa vụ

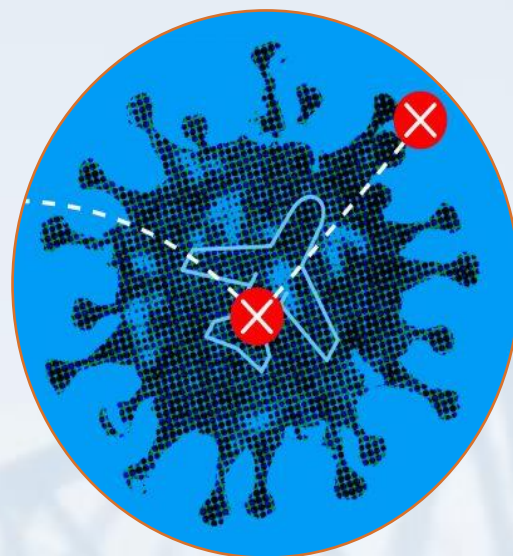
Tranh chấp kéo dài: thiệt hại cho cả hai bên

➤ **Gợi ý về biện pháp khắc phục:**

➤ Quy định rõ trong hợp đồng về trường hợp 1 bên bị ảnh hưởng bởi dịch bệnh Covid 19 hoặc hậu quả của dịch bệnh này (vd. tăng chi phí đột biến, bị hạn chế do các biện pháp của nhà nước, ảnh hưởng bởi các dịch vụ do bên thứ 3 cung cấp (vận chuyển.v.v.);

➤ Hợp đồng có điều khoản cho phép điều chỉnh HĐ (vd. điều chỉnh giá, thời hạn thực hiện HĐ) để cân bằng lại lợi ích hoặc chấm dứt hợp đồng + xử lý quyền và lợi của các bên

**GIẢI QUYẾT TRANH CHẤP
TRONG BỐI CẢNH COVID 19 -
PHƯƠNG THỨC GIẢI QUYẾT
TRỰC TUYẾN LINH HOẠT**

Phương
thức giải
quyết tranh
chấp trực
tiếp khó áp
dụng

- Tòa án ngừng hoạt động
- Trọng tài không tổ chức được phiên họp trực tiếp

Giải quyết
tranh chấp
trực tuyến
thông qua
trọng tài,
hòa giải

- Thỏa thuận về quyền lựa chọn phương thức giải quyết trực tuyến trong hợp đồng
- Lựa chọn nơi giải quyết tranh chấp – luật áp dụng (seat of arbitration)

Khó thi hành
phán quyết
trọng tài nước
ngoài khi Tòa
án tạm ngừng
hoạt động

- Ưu tiên lựa chọn trọng tài nội địa (vd. VIAC)
- Nguyên đơn có quyền lựa chọn trọng tài nơi bị đơn cư trú hoặc có tài sản

Giải quyết
tranh chấp
thông qua hòa
giải trực tuyến
(vd. VMC)

- Nhanh, chi phí thấp
- Nghị định 22/2017/ND-CP: thỏa thuận hòa giải được thi hành như phán quyết Tòa án
- Có thể thỏa thuận hòa giải trước hoặc sau khi xảy ra tranh chấp

GỢI Ý VỀ ĐIỀU KHOẢN TRỌNG TÀI

➤ **Điều khoản về Hoà giải:** “Mọi tranh chấp phát sinh từ hoặc liên quan đến hợp đồng này sẽ được giải quyết tranh chấp bằng hòa giải tại Trung tâm Hòa giải Việt Nam (VMC) thuộc Trung tâm Trọng tài Quốc tế Việt Nam theo Quy tắc hòa giải của Trung tâm này. Việc giải quyết tranh chấp có thể được tiến hành theo phương thức họp trực tiếp nếu điều kiện cho phép hoặc trọng tài trực tuyến, tùy theo quyết định của tổ chức hoà giải hoặc trung tâm hoà giải giải quyết tranh chấp.”

➤ **Điều khoản về Trọng tài:** T

Tùy thuộc vào quyền lựa chọn của Nguyên đơn, các tranh chấp từ hoặc liên quan đến Hợp đồng này sẽ được giải quyết bằng trọng tài :

(i) tại Trung tâm Trọng tài Quốc tế Việt Nam (VIAC) theo Quy tắc tổ tụng của trung tâm này

HOẶC

(ii) theo Quy tắc tổ tụng trọng tài của [Tên trung tâm Trọng tài tại nước mà Bên còn lại có tài sản hoặc có cư trú] bởi Hội đồng trọng tài được thành lập theo Quy tắc này.

Việc giải quyết tranh chấp có thể được tiến hành theo phương thức họp trực tiếp nếu điều kiện cho phép hoặc trọng tài trực tuyến, tùy theo quyết định của Hội đồng trọng tài hoặc trung tâm trọng tài giải quyết tranh chấp.”

➤ Có thể bổ sung:

Số lượng trọng tài viên [1 hoặc 3];

Ngôn ngữ trọng tài;

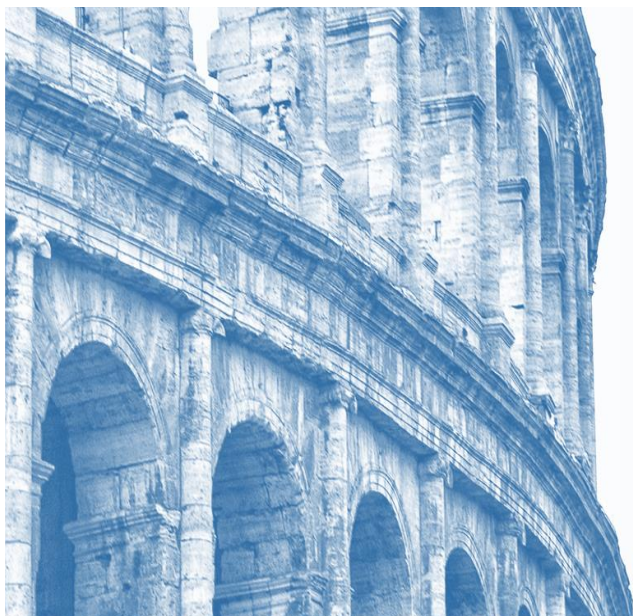
Địa điểm trọng tài;

Luật áp dụng cho Hợp đồng/thỏa thuận trọng tài

Q&A

Thông tin bổ sung

Luật sư Đinh Ánh Tuyết

- +84 903 2828 96
- anhtuyet@idvn.com.vn
- Tầng 5, Số 1 Thái Hà,
Đống Đa, Hà Nội
- <https://idvn.com.vn/>

Thành lập vào năm 2003, Văn phòng luật sư IDVN có các nhóm luật sư và chuyên gia theo lĩnh vực luật cũng như chuyên ngành kinh tế, hoạt động chuyên sâu trong các lĩnh vực

- Thương mại quốc tế & Hải quan;
- Tư vấn hoạt động doanh nghiệp, Mua bán sáp nhập & Đầu tư
- Giải quyết tranh chấp (Tranh tụng tại Tòa án, Trọng tài, Hòa giải);
- Chống độc quyền & Cạnh tranh

XIN CẢM ƠN

Báo cáo viên: Đinh Ánh Tuyết